Naturskyddsföreningen

Ge oss kraft
att förändra
Pg.90 1909-2

Vindruvor och bekämpningsmedel

Vindruvor – en av matens värstingar

Av all frukt som odlas i världen står vindruvor för cirka 45 procent. Av dessa används cirka 10 procent som bordsdruvor, 5 procent torkas till russin och resterande 85 procent jäses till vin. Vindruvor odlas i alla världsdelar och Sverige importerar ca 29300 ton färska druvor, 7000 ton russin och försäljningen av vin är ca 159,5 miljoner liter per år.

Vid odling av vindruvor används stora mängder kemiska bekämpningsmedel, närmare 15 procent av alla kemiska bekämpningsmedel i Europa används till vindruvor. Kemiska bekämpningsmedel är framtagna för att döda oönskade växter och djur. När de sprids i naturen påverkar kemikalierna den biologiska mångfalden negativt och kan på kort och lång sikt påverka människors hälsa. Idag vet vi för lite om de långsiktiga effekterna av bekämpningsmedel på hälsa och miljö, framför allt när flera olika kemikalier används tillsammans. Totalt sprids varje år 220 000 ton kemiska bekämpningsmedel i det europeiska jordbruket. Det blir ungefär ett halvt kilo aktiva ämnen per invånare och år i EU.

Förebyggande besprutning

Vindruvsodling har stora problem med skadegörare, till exempel olika former av mögel. Det innebär att vindruvsodlarna också använder sig av förebyggande kemisk bekämpning, d v s att sprutning sker redan innan man har sett ett angrepp på grödan.

Rester av kemiska bekämpningsmedel kommer hem till oss konsumenter med maten. En viss mängd tillåts förekomma och det finns gränsvärden inom EU som när de överstigs anses vara en risk för människors hälsa. EU koordinerar ett kontrollprogram för bekämpningsmedelsrester i livsmedel där vindruvor visat sig ha det sämsta resultatet. Av alla tester är vindruvor det livsmedel som oftast innehåller rester av kemiska bekämpningsmedel. Hela 72 procent av vindruvsproverna innehöll bekämpningsmedelsrester, av dessa översteg 4,5 procent gränsvärdena. Under de år som kontrollprogrammet funnits har man också sett att antalet olika bekämpningsmedelsrester i ett och samma prov ökat markant och kunskapen om blandningens effekter är mycket liten.

Nyttigt godis?

Det är viktigt att man sköljer frukt och grönsaker men det är inte alla bekämpningsmedel som går att skölja bort. I odling av vindruvor används bland annat systemiska bekämpningsmedel, dvs att bekämpnings-medlet tas upp av växten och druvorna där det sedan

Välj rätt russin

verkar i cirka tre veckor. Dessa bekämpningsmedel finns således i växten och kan inte sköljas bort. Eftersom vi ofta ger våra barn vindruvor och russin som ett nyttigare alternativ till godis bör man tänka på att barn är känsligare och ofta äter stora mängder i relation till sin kroppsstorlek.

Ekologiska vindruvor

Vid ekologisk odling minskar utsläppen av kemikalier i miljön och därmed också påverkan på vår och naturens hälsa och miljö. Idag finns ekologiska vindruvor att köpa i matbutiken men utbudet beror på odlingssäsong och de står endast för cirka 3-5 procent av den totala mängden druvor. Ekologiska russin finns idag i de flesta butiker och ett utbud av vin producerat på ekologiska vindruvor tillhör standardsortimentet på Systembolaget.

Naturskyddsföreningen vill uppmana såväl producenter som konsumenter att ta ställning för ekologiskt. Konsumenternas ökade efterfrågan driver på en snabbare omställning till ekologisk odling. På så sätt kan vi bidra till ett hållbart jordbruk där man tar avstånd från användning av bekämpningsmedel.

KONSUMENTRÅD VINDRUVOR

- Välj ekologiska vindruvor
- Välj vin producerade på ekologiska druvor
- Välj ekologiska russin
- Var noga med att alltid skölja frukt och grönsaker eftersom de ofta innehåller rester av bekämpningsmedel.
- Var extra noggrann med vad barn äter då de kan äta stora mängderfrukt och grönt i förhållande till sin kroppsstorlek.

Genom våra val kan vi bidra till att påverka jordbruket i riktning mot ökad hållbarhet, såväl nationellt som internationellt. Konsumentmakt är ett bra komplement till politik, men ofta saknas bra konsumentinformation. Därför arbetar Naturskyddsföreningen på olika sätt med att erbjuda lättillgänglig konsumentvägledning och tips på hur vi, var och en, kan bidra till ett mer miljövänligt jordbruk.

Konsumentråd för ett hållbart jordbruk

- Ät mer ekologiskt och rättvisemärkt.
- Ät mer av säsongens lokala grönsaker och frukter och mindre växthusodlat.
- Ät mer baljväxter som ärtor, bönor och linser och mindre kött.
- Ät mer grövre grönsaker som morötter, ärtor, broccoli, purjolök, vitkål och lök och mindre tomat, gurka och isbergssallad som kräver mer energi i produktionen.
- Välj svenskt naturbeteskött som lamm och nöt så gynnas landskapet och dess vilda växer och djur, den biologiska mångfalden och det öppna landskapet.
- Ät mindre gris och kyckling som inte bidrar till den biologiska mångfalden.
- Ta till vara – släng mindre mat.

Naturskyddsföreningen

Ge oss kraft att förändra
Pg.90 1909-2

Naturskyddsföreningen. Box 4625, 11691 Stockholm.
Tel 08-702 65 00. info@naturskyddsforeningen.se

Naturskyddsföreningen är en ideell miljöorganisation med kraft att förändra. Vi sprider kunskap, kartlägger miljöhot, skapar lösningar samt påverkar politiker och myndigheter såväl nationellt som internationellt. Föreningen har ca 192 000 medlemmar och finns i lokalföreningar och länsförbund över hela landet.

Vi står bakom världens tuffaste miljömärkning Bra Miljöval.

Bra Miljöval

www.naturskyddsforeningen.se

Varunr: 9218